

Мал өсклгнэ цуг амтнэ джисэн

★

В. ПОМЫТКО.

Хальмг АССР-н селанэ эдл-ахун
министрин дарун.

★

КПСС-н XXI хургин тууджлгч шидврмүдэр бргмдж авсн Советск Хальмгин селанэ эдл-ахун күч-көлсчнр мал өсклгнэ темдгтэгээр өдлүлгээр цуг оln амтнэ джисэ делгрүлв.

Республикин колхозмуд болн совхозмуд эврәннь эв-аргъан олзлад, долан джилин түрүн джилин бийднэ зовар сэн ашмуд күцв. Декабрин нег шинд бод мал өсклгнэ зура 101 процент, тер тоод үкр өсклгнэ зура — 102,3 процент күцэгдв. Бод малин өслт нидн джилинэс 30 процент икэр өсв. Республикар 11 сарин эргцд 100 үкр болгънас 87 тугъл авгдв, Каспийск, Сарпинск, Западн болн Яшалтинск райодин эдл-ахусар болхла, бас эн цагин эргцд 100 үкр болгънас 91-с авн 95 күртл тугъл авгдв. Хө өсклгнэ зура нидн джилинэс 108 процент өсв.

Хальмгин селанэ эдл-ахун гол болн көтлгч ангънь — торгън нооста хөд өсклгн болджана. Энүт меддж кесг мингън хөбчнр джилин ут-туршарт производственн зурагъан күцэхин төлэ шултта ноолда кедж йовб.

1959 джилд республикин колхозмуд болн совхозмуд 765 мингън хургъ авб, эс гидж нидн джилд авгдснэс 1,2 холван икэр авгдсн. Каспийск болн Юстинск райодин эдл-ахусар 100 хөн болгънас 110 — 112 хургън авгдв.

«СЖК» гидг препарат эдлсн совхозмуд хөбнэ төл авлгъар ончта сэн ашмуд күцэхэв. Юстинск района, каракуль тохмта хө өскдг «Эрдниевский» болн «XXI съезд КПСС» совхозмуд 100 хөн болгънас 119—123 хургъ авцхав. «XXI съезд КПСС» совхозин ах хөбч Эренцен Чимидовин бригад 100 хөн болгънас 129,8 хургъ авб. Мал өсклгнд үзмджтэ сэн диилврмүд күцэд, Ленинэ орденэр ачлгдсн «Эрдниевский» совхозин ах хөбч Намру Бембеев 100 хөн болгънас 124 хургъ авб.

Торгън нооста хө өсклгнэ гол төрнэ — ноос гаргългн болджана. Хальмг республикин хөбчнр эн кергт чигн зовар ик диилврмүд күцэхэв. Декабрин 10-д мана республик государствд 96 мингъ гар центнер ноос хулдв, эннь зуран 102 процентнэ болджана. Западн, Яшалтинск, Целинн, Приютненск болн республикин талдан чигн район ноос белдлгнэ джилэ зурагъан 110—123 процент күцэхэв. Государствд нидн джилд өггдсн нооснас 12 мингъ гар центнер ноосн икэр өггдв.

Республикин малчнр государствд мах өглгнэ зурагъан 140 процент күцэсн баянэ. Приютненск, Черноземельск, Сарпинск болн Западн рай-

один эдл-ахус государствд мах өглгнэ күс-дундур болн хойр джилэ зура күцэхэв.

Государствд 11 мингън тонн үс өгхин ормд 13 мингън тонн үсн өггдв. Яшалтинск района «Заветы Ильича» колхозин 2-ч номертэ фермин саальчнр Н. Маслакова, Г. Цымбал, Н. Кривко болн талдан чигн саальчнр саалин үкр болгънас 2100 — 2200 литр үс саах даалгъвр авцхала. Иим даалгъвр амр кергин төр биш билэ. Болв эдн КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленум уктлгнэ дөрлдэнд орад үкр болгънас 2350—2600 литр үс саагъад, авсн даалгъврэн давулдж күцэхэв.

Ода, колхоз болн совхоз болгнд, хөбчнрин болн үкрчирин бригад болгнар долан джилин түрүнк джилд авсн даалгъврэн нертэ кевар күцэхгээр ик гидг гүджрлттэ көдлмш кедддж йовна.

Целинн района «Ленинский» совхозин коллектив производственн цуг зурагъан болзгаснэ урд күцэхин төлэ, оlnа малан саянар үвлзүлдж гаргъхин төлэ социалистическ дөрлдэ татад КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумиг производственн шин диилврмүдэр тосх седвар гаргъла. Совхозин малчнр КПСС-н ЦК-н Пленум секгдх өдр күртл малин үвлзнгин баярнур малин цуг хотан зөөгъад, үвлэр хө хургълуулгнд кергтэ хаша-хаацан белдэд, мал үвлзүллгән болн эртэр хөд хургълуулгән үзмджтэ саянар кех даалгъвр авсн. Совхозин малчнр авсн даалгъврэн диилвртэгээр күцэдж йовна.

Эн совхозин коллективд ах хөбч Тимофей Иванович Манина нернь туурв. Эн джилд үр Манина бригад 100 хөн болгънас 126 хургъ авад, хөн болгънас 4,5 килограмм ноос киргъхин ормд 5,3 ноос киргъад үзмджтэ сэн диилвр күцсн. Эн бригад КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленум уктлгнэ дөрлдэнд орад, эврәннь бригадин күчн-чидлар үвлэр хөд хургълуулгнд кошар болн дулан хаша белдх, бригадин цуг зер-зев диглдж авх, нег чигн хөбнэ гару эс гаргъх даалгъвр авсн. Нертэ хөбчин бригад даалгъврэн саянар күцэдж йовна. «Ленинский» совхозин малчнрин сэн седвариг района күч-көлсчнр цугтан таасдж донгнджэхэнэ.

Приозерн района «Сухотинский» совхозин ах үкрчнр Борис Очировин болн Бадм Борлыковин бригадин сэн көдлмшнэ эврәннь райондан

баятхэ, цуг республикд медгднэ. Эн джилд эн үкрчнрин бригадс 100 үкр болгънас 102—105 тугъл авцхав. Эдн хөрүлдж йовсн тугъл болгънан өдр болгън 800—900 грамм немүлдж өскджасмн. Ода эднэ малнь сэн чинэтэ. Малин баярнэ цевр, дулан баянэ.

Приозерн района «Сарпа» совхозин ах хөбчнр Гаряевин болн Малакаевин бригадс саянар көдлдж йовна. Эн хөбчнр хөбнэ нег чигн гару гаргъшго даалгъвр авцхасмн. Эдн келсн үгдэн күрч йовцхана. Ах хөбч Малакаев хөрүлдж йовх хөбдэн тавн сарин ут-туршарт негн чигн гару угагъар хадгълдж үвлзүлджэнэ. Хөбднэ сэн чинэтэ, хөбдин баярнур, үвлин ут-туршарт күрх өвсн болн солоом зөөгдсн баянэ. Ода малин хотин гуйр-буудя зөөгддженэ.

Эн совхозин 1-ч номертэ фермин коллектив КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумиг күч-көлснн сэн гидг диилврмүдэр тосджана. Эн ферм малин баярнур малин хот зөөлгән ик эртэр төгсклэ. Кошармуднэ ясгдсн, дулан баянэ. Фермин хөбчнр цуг хөбдин толгъа ширинь киргъад, государствд немр 22 центнер ноос өгв.

Юстинск района каракуль тохмта хө өскачнр КПСС-н ЦК-н Пленумиг бас нертэ кевар тосджана. Эн джилд района совхозмуд государствд каракульск 82 мингъ гар хүрсх өгв, эннь авсн даалгъвриннь 101,1 процент болджана. Райондан түрүн йовх «Северный» совхозин коллектив государствд каракульск хүрсх өглгнэ зурагъан 104,2 процент күцэхэв, өггдсн хүрсхсин 85 процентнэ негдгч сортар өггдв.

Советск Хальмгин у, бргн теетин хамань болычн, Иджл голин болн Хартенгсин көвэд, нарта Хар газрт, Салголин белчрт, эргин шиирмүдэр, Манин көвэд, Шорвин нуурмудар Советск Хальмгин күч-көлсчнр, советск цуг оln амтн метэр кишгтэ коммунизм ирлгъит түргдүлхэр чидл-күчэн арвд уга гүджрлттэ кевар көдлдж, энкэр Төрснэн байрлулх седклтэ баянэ.

Цуг малан бүрн-бүтнэр, таргън-цадхлнгар үвлзүллгнэ—цуг малчнрин авртэ гидг шүүвр болджана. Мал-агърусан пугтагъиннь үвлзүлдж гаргългнэ—хөбчнрин, үкрчнрин, селанэ эдл-ахун специалистнрин, колхозмудин болн совхозмудин гардгч көдлчнрин ик гидг нернь болджана. Энүт күпалгнд цуг чидлэн, эв-аргъан, медрлэн тавхмн.

Советск Хальмгин күч-көлсчнр КПСС-н ЦК-н декабрьск Пленумиг уктлгнэ дөрлдэнд өмнэн зогсджах төрмүд диилвртэгээр хагълхин төлэ күчн-чидлэн эс арвхнэ мед лавта.